

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Kritisko vienību noturība”

(2021/C 440/14)

Ziņotājs:	Mario GUARENTE (ECR/IT), Potencas mērs
Atsauces dokuments:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par kritisko vienību noturību COM(2020) 829 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

3. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Stratēģijā iekļauj vismaz šādus elementus:	Stratēģijā iekļauj vismaz šādus elementus:
a) stratēģiskie mērķi un prioritātes nolūkā uzlabot kritisko vienību vispārējo noturību, ņemot vērā pārrobežu un nozaru savstarpējo atkarību;	a) stratēģiskie mērķi un prioritātes nolūkā uzlabot kritisko vienību vispārējo noturību, ņemot vērā pārrobežu un nozaru savstarpējo atkarību;
b) pārvaldības sistēma stratēģisko mērķu un prioritāšu sasniegšanai, tostarp apraksts par dažādo stratēģijas īstenošanā iesaistīto dažādo iestāžu, kritisko vienību un citu personu uzdevumiem un pienākumiem;	b) pārvaldības sistēma stratēģisko mērķu un prioritāšu sasniegšanai, tostarp apraksts par dažādo stratēģijas īstenošanā iesaistīto dažādo iestāžu, kritisko vienību un citu personu uzdevumiem un pienākumiem;
c) apraksts par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai palielinātu kritisko vienību vispārējo noturību, tostarp valsts riska novērtējums un kritisko vienību un kritiskajām vienībām līdzvērtīgu vienību identificēšana, un par kritisko vienību atbalsta pasākumiem, kuri veikti saskaņā ar šo nodaļu;	c) apraksts par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai palielinātu kritisko vienību vispārējo noturību, tostarp valsts riska novērtējums un kritisko vienību un kritiskajām vienībām līdzvērtīgu vienību identificēšana, un par kritisko vienību atbalsta pasākumiem, kuri veikti saskaņā ar šo nodaļu;
d) politikas satvars pastiprinātai koordinācijai starp kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar šīs direktīvas 8. pantu un [TID 2 direktīvu], lai apmainītos ar informāciju par incidentiem un kiberdraudiem un veiktu uzraudzības uzdevumus.	d) politikas satvars pastiprinātai koordinācijai starp kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar šīs direktīvas 8. pantu un [TID 2 direktīvu], lai apmainītos ar informāciju par incidentiem un kiberdraudiem un veiktu uzraudzības uzdevumus.
Stratēģiju atjaunina pēc vajadzības un vismaz reizi četros gados.	Stratēģiju atjaunina pēc vajadzības un vismaz reizi četros gados.
	e) komunikācijas vadlīnijas, kuras līdzsvaro konfidencialitātes prasības un nepieciešamību ziņot par riskiem, kas skar attiecīgo teritoriju vietējās un reģionālās pašvaldības un iedzīvotājus.

Pamatojums

Komunikācijas un informācijas pasākumi par katastrofu riskiem, kas var ietekmēt kritisko infrastruktūru konkrētā teritorijā, gan pašvaldībām, gan sabiedrībai ir svarīgs instruments kritisko vienību noturības palielināšanai, kā cita starpā paredzēts arī Sendai ietvarprogrammas 1. prioritātē⁽¹⁾. Šis mērķis būtu jāīsteno, īpašu uzmanību pievēršot arī vajadzībai pēc konfidencialitātes attiecībā uz kritisko informāciju.

2. grozījums

4. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Saskaņā ar 8. pantu izraudzītās kompetentās iestādes izveido sarakstu ar pamatpakalpojumiem pielikumā minētajās nozarēs. Līdz [trīs gadi no šīs direktīvas stāšanās spēkā] un pēc tam pēc vajadzības, bet vismaz reizi četros gados, tās veic novērtējumu par visiem attiecīgajiem riskiem, kas var ietekmēt minēto pamatpakalpojumu sniegšanu, lai identificētu kritiskās vienības saskaņā ar 5. panta 1. punktu un palīdzētu minētajām kritiskajām vienībām veikt pasākumus saskaņā ar 11. pantu.</p> <p>Riska novērtējumā ņem vērā visus attiecīgos dabas un cilvēka radītos riskus, tostarp nelaimes gadījumus, dabas katastrofas, ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā, antagonistiskus draudus, tostarp teroristu nodarījumus atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2017/541.</p>	<p>Saskaņā ar 8. pantu izraudzītās kompetentās iestādes izveido sarakstu ar pamatpakalpojumiem pielikumā minētajās nozarēs. Līdz [trīs gadi no šīs direktīvas stāšanās spēkā] un pēc tam pēc vajadzības, bet vismaz reizi četros gados, tās veic novērtējumu par visiem attiecīgajiem riskiem, kas var ietekmēt minēto pamatpakalpojumu sniegšanu, lai identificētu kritiskās vienības saskaņā ar 5. panta 1. punktu un palīdzētu minētajām kritiskajām vienībām veikt pasākumus saskaņā ar 11. pantu.</p> <p>Riska novērtējumā ņem vērā visus attiecīgos dabas un cilvēka radītos riskus, tostarp nelaimes gadījumus, dabas katastrofas, ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā, antagonistiskus draudus, tostarp teroristu nodarījumus atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2017/541, īpašu uzmanību pievēršot arī esošās fiziskās infrastruktūras stāvoklim, lai izstrādātu atbilstošas modernizācijas vai jaunu būvju programmas.</p>

Pamatojums

Esošās fiziskās infrastruktūras stāvoklis ir svarīgs elements kritisko vienību pašreizējā un turpmākajā spējā novērst un pārvaldīt iespējamus incidentus, tāpēc tas būtu jāiekļauj riska novērtējumā un no tā izrietošajās modernizācijas vai jaunu būvju programmās.

3. grozījums

6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Nosakot 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētās traucējošās ietekmes būtiskumu, dalībvalstis ņem vērā šādus kritērijus:</p> <p>a) to lietotāju skaits, kuri izmanto vienības sniegtos pakalpojumus;</p> <p>b) citu pielikumā minēto nozaru atkarība no minētā pakalpojuma;</p>	<p>Nosakot 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētās traucējošās ietekmes būtiskumu, dalībvalstis ņem vērā šādus kritērijus:</p> <p>a) to lietotāju skaits, kuri izmanto vienības sniegtos pakalpojumus;</p> <p>b) citu pielikumā minēto nozaru atkarība no minētā pakalpojuma;</p>

⁽¹⁾ <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
c) ietekme, kas incidentiem pakāpes un ilguma ziņā varētu būt uz ekonomiskām un sabiedriskām darbībām, vidi un sabiedrības drošību;	c) ietekme, kas incidentiem pakāpes un ilguma ziņā varētu būt uz ekonomiskām un sabiedriskām darbībām, vidi un sabiedrības drošību, šajā saistībā attiecīgā gadījumā apspriežoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
d) vienības tirgus daļa šādu pakalpojumu tirgū;	d) vienības tirgus daļa šādu pakalpojumu tirgū;
e) ģeogrāfiskā teritorija, ko incidents varētu ietekmēt, tostarp jebkāda pārrobežu ietekme;	e) ģeogrāfiskā teritorija, ko incidents varētu ietekmēt, tostarp jebkāda pārrobežu ietekme, šajā saistībā attiecīgā gadījumā apspriežoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
f) vienības nozīmīgums pietiekama pakalpojumu līmeņa uzturēšanai, ņemot vērā alternatīvu līdzekļu pieejamību minētā pakalpojuma sniegšanai.	f) vienības nozīmīgums pietiekama pakalpojumu līmeņa uzturēšanai, ņemot vērā alternatīvu līdzekļu pieejamību minētā pakalpojuma sniegšanai.

Pamatojums

Vietējās un reģionālās pašvaldības var labāk novērtēt incidentu ietekmi vietējā un reģionālā līmenī.

4. grozījums

8. panta 5. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes vajadzības gadījumā un saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem apspriežas un sadarbojas ar citām attiecīgajām valsts iestādēm, jo īpaši tām, kas atbild par civilo aizsardzību, tiesībsardzību un personas datu aizsardzību, kā arī ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp kritiskajām vienībām.	Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes vajadzības gadījumā un saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem apspriežas un sadarbojas ar citām attiecīgajām valsts un – attiecīgā gadījumā – ar vietējām un reģionālajām iestādēm, jo īpaši tām, kas atbild par civilo aizsardzību, tiesībsardzību un personas datu aizsardzību, kā arī ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp kritiskajām vienībām.

Pamatojums

Pilnvaru sadalījums dažādās dalībvalstīs var būt atšķirīgs.

5. grozījums

9. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis atbalsta kritiskās vienības to noturības palielināšanā. Šis atbalsts var iekļaut vadlīniju materiālu un metožu izstrādi, atbalstu tādu praktisko nodarbību organizēšanā, kas paredzētas, lai pārbaudītu to noturību, un apmācību nodrošināšanu kritisko vienību personālam.	Dalībvalstis atbalsta kritiskās vienības to noturības palielināšanā. Šis atbalsts var iekļaut vadlīniju materiālu un metožu izstrādi, atbalstu tādu praktisko nodarbību organizēšanā, kas paredzētas, lai pārbaudītu to noturību, un apmācību nodrošināšanu kritisko vienību personālam, kā arī komunikācijas un informācijas pasākumu veicināšanu par būtiskiem riskiem, ar ko saskaras vietējās pašvaldības un iedzīvotāji potenciāli skartajās teritorijās.

Pamatojums

Komunikācijai ir būtiska nozīme kopienu noturības stiprināšanā.

6. grozījums

16. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Kritisko vienību noturības grupas sastāvā ir dalībvalstu un Komisijas pārstāvji. Ja tas ir svarīgi tās uzdevumu veikšanai, Kritisko vienību noturības grupa var uzaicināt ieinteresēto personu pārstāvjus piedalīties tās darbā.	Kritisko vienību noturības grupas sastāvā ir dalībvalstu un Komisijas pārstāvji, kā arī Eiropas Reģionu komitejas pārstāvis novērotāja statusā. Ja tas ir svarīgi tās uzdevumu veikšanai, Kritisko vienību noturības grupa var uzaicināt ieinteresēto personu pārstāvjus piedalīties tās darbā.

Pamatojums

RK var sniegt ieguldījumu kritisko vienību noturības grupas darbā, pārstāvot vietējās un reģionālās pašvaldības un daloties pieredzē un zināšanās, kas gūtas šajā jomā.

7. grozījums

16. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Kritisko vienību noturības grupai ir šādi uzdevumi:	Kritisko vienību noturības grupai ir šādi uzdevumi:
a) atbalstīt Komisiju, palīdzot dalībvalstīm stiprināt to spēju palīdzēt nodrošināt kritisko vienību noturību saskaņā ar šo direktīvu;	a) atbalstīt Komisiju, palīdzot dalībvalstīm stiprināt to spēju palīdzēt nodrošināt kritisko vienību noturību saskaņā ar šo direktīvu;
b) izvērtēt 3. pantā minētās kritisko vienību noturības stratēģijas un apzināt paraugpraksi attiecībā uz šīm stratēģijām;	b) izvērtēt 3. pantā minētās kritisko vienību noturības stratēģijas un apzināt paraugpraksi attiecībā uz šīm stratēģijām;
c) veicināt paraugprakses apmaiņu attiecībā uz to, kā dalībvalstis identificē kritiskās vienības saskaņā ar 5. pantu, tostarp attiecībā uz pārrobežu atkarību un attiecībā uz riskiem un incidentiem;	c) veicināt paraugprakses apmaiņu attiecībā uz to, kā dalībvalstis identificē kritiskās vienības saskaņā ar 5. pantu, tostarp attiecībā uz pārrobežu atkarību un attiecībā uz riskiem un incidentiem;
d) pēc pieprasījuma palīdzēt sagatavot 6. panta 3. punktā minētās pamatnostādnes un deleģētos un īstenošanas aktus saskaņā ar šo direktīvu;	d) pēc pieprasījuma palīdzēt sagatavot 6. panta 3. punktā minētās pamatnostādnes un deleģētos un īstenošanas aktus saskaņā ar šo direktīvu;
e) reizi gadā izskatīt 8. panta 3. punktā minētos kopsavilkuma ziņojumus;	e) reizi gadā izskatīt 8. panta 3. punktā minētos kopsavilkuma ziņojumus;
f) apmainīties ar paraugpraksi attiecībā uz informācijas apmaiņu saistībā ar 13. pantā minēto incidentu paziņošanu;	f) apmainīties ar paraugpraksi attiecībā uz informācijas apmaiņu saistībā ar 13. pantā minēto incidentu paziņošanu;
g) analizēt padomdevēju misiju ziņojumus un sniegt konsultācijas par tiem saskaņā ar 15. panta 3. punktu;	g) analizēt padomdevēju misiju ziņojumus un sniegt konsultācijas par tiem saskaņā ar 15. panta 3. punktu;
h) apmainīties ar informāciju un paraugpraksi pētniecības un izstrādes jomā saistībā ar kritisko vienību noturību saskaņā ar šo direktīvu;	h) apmainīties ar informāciju un paraugpraksi pētniecības un izstrādes jomā saistībā ar kritisko vienību noturību saskaņā ar šo direktīvu;

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
i) attiecīgā gadījumā apmainīties ar informāciju jautājumos, kas attiecas uz kritisko vienību noturību, ar attiecīgajām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām.	i) attiecīgā gadījumā apmainīties ar informāciju jautājumos, kas attiecas uz kritisko vienību noturību, ar attiecīgajām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām. j) apmainīties ar reģionālā līmeņa pieredzi un datiem, ko var izmantot noturības stratēģiju izstrādē, iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības.

Pamatojums

Reģionālās pieredzes un datu apmaiņa ievērojami palīdzētu izstrādāt un īstenot efektīvas noturības stratēģijas.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē to, ka ierosinātās direktīvas darbības joma ir būtiski paplašināta, iekļaujot tajā tādas nozares kā enerģētika, transports, veselība, dzeramais ūdens, notekūdeņi, digitālā infrastruktūra, publiskā pārvalde un kosmoss;
2. mudina Eiropas Komisiju apsvērt iespēju turpināt palielināt direktīvā iekļauto nozaru skaitu, tostarp arī pirmās nepieciešamības preču izplatīšanas ķēdes, it īpaši pārtikas ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas nozari;
3. apzinoties izplatīšanas ķēžu nozares īpašo sarežģītību, uzsver, ka šim jautājumam jāpievēršas padziļināti, veicinot īpašus pētījumus, kas ļautu izstrādāt uzticamu metodoloģisku sistēmu to novērtēšanai un aizsardzībai;
4. ņemot vērā skarbo pieredzi saistībā ar Covid-19 pandēmiju, cer, ka jebkurā gadījumā tiks veikti pasākumi, lai padarītu pirmās nepieciešamības preču izplatīšanas ķēdes stabilākas, dažādojot izplatīšanas tīklu un palielinot iespējamo piegādātāju skaitu atbilstīgi izplatāmo preču nozīmei;
5. uzsver, ka, lai arī lielākā daļa tiesību aktu šajā jomā ir noteikti ES vai valsts līmenī, vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir nozīmīgi uzdevumi un atbildība saistībā ar savas teritorijas aizsardzību. Tāpēc tām ir jāpilda īpaša un būtiska loma, stiprinot savā teritorijā esošās kritiskās infrastruktūras noturību ar savām bagātīgajām zināšanām un pieredzi;
6. atzinīgi vērtē pāreju no infrastruktūras aizsardzības uz tās pārvaldītāju noturības stiprināšanu, taču uzsver, ka struktūru un infrastruktūras aizsardzību nevajadzētu atstāt novārtā, ņemot vērā iespējamus fiziskos zaudējumus dabas vai cilvēku izraisītu katastrofu gadījumā un to iespējamās nopietnās sekas ne tikai valsts, bet arī vietējā, reģionālā un pārrobežu līmenī;
7. norāda uz vietējo un reģionālo pašvaldību pievienoto vērtību pārrobežu situācijās, it īpaši, kad jāizprot riski un jānovērtē negadījumu smagums un iespējamās sekas, kā arī nozaru un teritoriju savstarpējā atkarība;
8. piekrīt, ka, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju kritisko vienību noturībai, katrā dalībvalstī ir jābūt stratēģijai, kas tiek sagatavota sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un paredz īstenojamos mērķus un politikas pasākumus, pamatojoties uz visu to attiecīgo dabas un cilvēku radīto risku novērtējumu, kuri var ietekmēt pamatpakalpojumu sniegšanu, piemēram, incidentu, dabas katastrofu, sabiedrības veselības ārkārtas situāciju un teroristu uzbrukumu riska novērtējumu;
9. uzsver: dalībvalstīm būtu jāvienojas par kopīgu kritiski svarīgas vienības interpretāciju un par veidu, kā to aizsargāt, lai noteiktu vislabākās metodes kritisko vienību noturības palielināšanai, ņemot vērā būtisko ietekmi uz iekšējā tirgus darbību;
10. norāda uz īpašo situāciju tālākajos reģionos; to unikālā realitāte padara šos reģionus īpaši nestabilus, un ir acīmredzami nepieciešams nodrošināt to infrastruktūras noturību;

11. uzskata, ka Komisijai būtu lietderīgi sagatavot vadlīnijas, kā nodrošināt efektīvu un vienveidīgu direktīvas piemērošanu visās dalībvalstīs, un vadīt novērtēšanas darbības un iespējamu tām sekojošu rīcību, pamatojoties uz holistisku pieeju, kurā ņemtas vērā visas starpnozaru un pārrobežu savstarpējās atkarības, lai paaugstinātu noturību pietiekami lielā mērā, ietverot aizsardzību, risku novēršanu, darījumdarbības nepārtrauktību un atveseļošanu;
12. uzsver, ka sadarbības stiprināšana starp reģioniem – piemēram, izmantojot *Interreg* programmas vai Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG) –, lai palielinātu kritisko vienību, tostarp fiziskās infrastruktūras, noturību, ir izšķiroši svarīga, lai novērstu šādu struktūru iznīcināšanu vai bojājumus, kam varētu būt nopietna pārrobežu ietekme;
13. uzskata, ka, veicot valsts mēroga riska novērtējumus, būtu jāņem vērā valsts līmenim pakārtotais līmenis, jo arī no kritiskās vienības infrastruktūru fiziskās atrašanās vietas var būt atkarīga ietekme un iespējamās sekas uz vietas;
14. piekrīt, ka ir jāstiprina atsevišķu kritisko vienību noturība, un vienlaikus pauž bažas par visai būtisko finansiālo slogu, ko varētu radīt ierosinātās direktīvas saistību ievērošana;
15. norāda, ka Komisijai ir iespēja kritiskajām vienībām, it īpaši publiskām kritiskajām vienībām, paredzēt īpašu atbalstu jau pašreizējās programmās, tostarp finansiālu atbalstu, ja tas ir nepieciešams efektīvai un savlaicīgai pasākumu īstenošanai;
16. uzskata, ka kritisko vienību noturības stiprināšanas stratēģija būtu jā sagatavo valsts līmenī, apspriežoties ar vietējo un reģionālo līmeni;
17. piekrīt, ka incidenta gadījumā kritiskajām vienībām nekavējoties jāpaziņo kompetentajai iestādei, iekļaujot “visu pieejamo informāciju, kas vajadzīga, lai kompetentā iestāde varētu izprast incidenta veidu, cēloni un iespējamās sekas”. Ja attiecīgajā valstī vēl nav ārkārtas situāciju pārvaldības struktūru un sadarbības mehānismu, aicina valsts līmenī izveidot tīklus un mehānismus, kuri nodrošinātu sadarbību starp attiecīgajām iestādēm, tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un attiecīgajām nozarēm un kuri būtu paredzēti ārkārtas situāciju pārvaldībai un dotu iespēju ātri reaģēt;
18. uzsver, ka katras dalībvalsts pienākums ir aizsargāt kritisko infrastruktūru un nodrošināt tās teritorijā esošo kritisko vienību noturību, un piekrīt, ka kritiskajām vienībām, kurām ir īpaša nozīme Eiropā, proti, tām, kuras sniedz pamatpakalpojumus vismaz vienai trešajai daļai dalībvalstu, jābūt pakļautām īpašai uzraudzībai;
19. uzsver nepieciešamību stiprināt riska pārvaldību, veicinot pārrobežu sadarbību un sadarbību starp ES dalībvalstīm;
20. piekrīt, ka daudzveidīgās struktūras un instrumenti, kas jau pastāv ES civilās aizsardzības mehānisma un Eiropas references tīkla kritiskās infrastruktūras aizsardzībai ietvaros, būtu jāņem vērā arī ierosinātās direktīvas vajadzībām;
21. atzīstot komunikācijas izšķiroši svarīgo nozīmi kopienu noturības palielināšanā, iesaka saskaņā ar Sendai ietvarprogrammā izvirzītajiem mērķiem popularizēt un atbalstīt komunikācijas un informācijas iniciatīvas attiecībā uz katastrofu riskiem, kas var ietekmēt kritisko infrastruktūru attiecīgā teritorijā un ar ko saskaras gan vietējās pašvaldības, gan iedzīvotāji;
22. uzskata, ka koordinācija, komunikācija un paraugprakses apmaiņa starp valsts, reģionālo un vietējo līmeni un starp dalībvalstīm var veicināt efektīvāku sadarbību resursu, zināšanu un sinerģijas jomā visā krīzes pārvarēšanas ciklā.

Briselē, 2021. gada 1. jūlijā

Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Apostolos TZITZIKOSTAS